Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiêu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

Số THỨ 1084 — NGÀY THỨ SÁU 3 MARS 1922 — NGÀY MÙNG 5 THÁNG HAI ANNAM — NAM NHẬM-TUẤT — 15 CENTIMES

DIRECTEUR — PROPRIÉTAIRE: NGUYỄN-VĂN-CỦA
TÉLÉPHONE : 303
ADRESSE TÉLÉGRAPHIQUE : LUCTINH — SAIGON

GIÁ BÁN

	Nơi gần	Nơi xa
Một năm	12$00	18$00
Sáu tháng	6$50	8$00
Ba tháng	3$50	4$50

BÁN LẺ MỖI SỐ... 0$05

Mua báo thì kể từ ngày mồng một và ngày 16 mỗi tháng và phải trả tiền trước.

Lục Tỉnh Tân Văn

(LỤC-TỈNH TÂN-VĂN & NAM-TRUNG NHỰT-BÁO RÉUNIS)

南中日報新省六聞

JOURNAL QUOTIDIEN

NHỰT BÁO xuất bản mỗi ngày, trừ ngày lễ và chúa nhựt

DÉPÔT LÉGAL INDOCHINE N° 88

POUR LES ANNONCES
Collecteur à Saigon:
au Bureau du Journal
rue Catinat, 185-186-187 (1er étage)
à Hanoï : au Bureau
du Trung-Bắc Tân-Văn
à Paris : chez M. M. Mayence & Cie
9, rue Trouchet

On traite à forfait pour les contrats de longue durée. Les prix sont payables d'avance.

Thơ, chiếc-vu và mandats gởi mua báo thì đề ngay cho M. NGUYỄN-VĂN-CỦA, Tổng-lý Lục-Tỉnh Tân-Văn, còn bài về đăng báo thì đề cho M. LÊ-HOÀNG-MƯU, chủ bút.

QUỐC TRÁI

ĐẶNG KHOẢN THƯƠNG CUỘC KINH-TẾ TRONG CÕI ĐÔNG-PHÁP

Vì muốn giấy tờ gởi đến các xứ cho kịp (nhứt là xứ Lèo) nên định lại ngày 5 mars khởi cuộc quốc-trái cho đến 25 mars 1922.

Thể thì kể từ *ngày 5 mars cho đến 25 mars 1922* **sẽ mở cuộc quốc-trái bạc đồng. Quan Toàn-quyền tòng thống Đông-Pháp được phép mở cuộc quốc-trái nầy theo chỉ dụ ngày** *8 octobre 1921* **và theo thể lệ trong lời nghị-định của quan Toàn-quyền** *ngày 11 octobre 1921*. **Cuộc quốc-trái nầy mở ra chỉ để làm cho hoàn-thành đường xe-lửa từ Vinh tới Đông-hà, mà vẫn là một việc làm thử rất cần ích, tiện cho sau nầy sẽ mở cuộc quốc-trái khác nữa trong các xứ ở miền Đông-Pháp, đặng khoáng-trương các cuộc kinh-tế và chấn-hưng các cuộc canh-nông, hầu làm cho đất Đông-Pháp, thành-thuộc. Ấy là lần thứ nhứt, mà dân Đông-Pháp được gọi đến chung-cùng nhau mà làm cho xứ-sở mình cho thành-thuộc và xứ Đông-Pháp mượn đường quốc-trái, lấy của-cải của dân chúng mình trong xứ mà làm thế-lực kim-tiền, cần ích trong việc thi hành các cuộc to-tác.**

Thể-lệ về cuộc quốc-trái nầy kể như vầy : Về vay mỗi cái là 50 chục đồng, thối hỏi lại nội trong hạng ba mươi năm là lâu hơn hết, lại thối bằng số trúng theo bực định kể ra dưới đây. Mỗi năm có 4120 vé thối hỏi lại, ba tháng xổ số một kỳ, kỳ ba tháng đầu và kỳ ba tháng thứ ba, thì có một vé trúng được 10.000 đồng ; một vé trúng 1000 đồng ; 12 vé 500 đồng ; 1016 vé 100 đồng. Còn kỳ ba tháng thứ nhì và kỳ ba tháng thứ tư, thì 4 vé trúng 1000 đồng ; 26 vé 500 đồng ; 1000 vé 100 đồng.

Trước khi phô các phần lợi cho kẻ vay trọng cuộc quốc-trái nầy rõ biết, thì người nên sánh mà coi vốn vay chẳng nhiều mà số trúng lại định nhiều hơn hết, từ xưa chưa có cuộc vay nào bền chánh-quốc dám bì.

SOUSCRIVEZ A L'EMPRUNT INDOCHINOIS EN PIASTRES

NÊN MUA QUỐC-TRÁI BỒNG-PHÁP TÍNH BẰNG BẠC

元銀算照債公法東甲官

CUỘC QUỐC-TRÁI BỒNG-PHÁP NĂM 1922

Bài diễn thuyết của M. Nguyễn-văn-Cư ở Longxuyên

Các ông,

Tôi từng thấy nhiều ông ở nơi thôn lịch hễ nghe có cuộc quốc-trái nào hầu mở, thì đều than vắn thở dài. Như ai có hỏi bởi cớ sao thì các ông đáp rằng :

« Cho Nhà-nước vay biết chừng nào trả lại. »

Tuy nói thì nói vậy, mà lắm đến cuộc cho vay, cũng phải cho. Theo ý tôi tưởng thì cái lời nói đó chứng minh rằng các ông chỉ biết có cái lợi nhỏ, chớ không hay đến đều ích nước. Cái lý thì dạng trách, nhưng ai rõ thấu cái nhơn tình của quốc-dân ta buổi nầy, thì cũng dáng dung, song buồn một nỗi là đã sáu mươi năm dư, Nhà-nước Pháp lãnh phần giáo-giục chúng ta, mà nay quốc-gia hữu sự, hãy còn thấy cái cảnh tỉnh như thế.

— Quốc-trái là đi gì ?

— Quốc-trái là Nhà-nước vay bạc.

— Mà Nhà-nước là ai ?

— Nhà-nước là mấy người của dân chúng thuộc trong một nước cử đặc lên để cầm quyền cai trị chung.

Lấy theo lý ấy thì Nhà-nước tức là chủ trong một nước, cũng như mỗi ông đây là chủ trong một nhà vậy.

Mà cái phép trị nhà thì các ông đều biết, hễ năm nào trong nhà không có việc chi phải cần dùng nhiều tiền bạc, thì hué lợi nghề nghiệp, hoặc hué lợi điền thổ cũng đủ mà xây xài. Còn như năm nào, rủi thất bắc mù màng, rủi bị việc tranh tụng, rủi bị việc thiệt hại chi xảy đến thình linh, hễ bắc nhà nào muốn mua đất, cất nhà, mua trâu, sắm đồ khí nghệ chi cho sanh lợi, thì ngoại trừ mấy ông cự-phú ra, còn ai ai cũng phải đi vay hỏi.

Mà hễ đi vay hỏi thì ai ai cũng lựa người phóng trái rẻ, đặng vay bạc cho nhẹ lời. Ấy là phép trị gia ; còn phép trị nước cũng không khác : Nam nào Nhà-nước vô sự, thì tiền thuế khóa các hạng đủ chi phí, còn rủi năm nào bị tai trời ách nước, như bị hỏa hoạn, thủy lao, bị giặc giã, nhơn dân cơ hàng, hoặc năm nào Nhà-nước muốn khai kinh đắp lộ, đặc đường xe lửa, hay là muốn tạo tác một công nghệ chi to lớn cho nhơn dân nhờ, mà tiền công-nho chẳng đủ, thì Nhà-nước cũng phải vay bạc nhờ chúng ta vậy.

Xét hai phép trị đó, thì coi cũng giống nhau, cho nên thành xưa mới nói : Trị gia như trị quốc ; tiên trị kỷ gia, hậu trị kỷ quốc.

Vậy thì, hễ chủ nhà, hay là chủ nước, có đi vay bạc thì ắt bởi một cớ trong hai cớ sau nầy. Nếu chẳng phải vay bạc mà ngăn một sự hại lớn, thì ắt cũng vay bạc mà sanh một mối lợi to.

Cuộc quốc-trái để ngăn một sự hại lớn, là mấy cuộc quốc-trái trong năm 1916,1917,1918.1919 và 1920 lúc Pháp Đức chiến tranh, còn cuộc quốc-trái sanh nên mối lợi to, là cuộc quốc-trái tôi đương trần thuyết với các ông đây.

Trong mấy kỳ quốc-trái trước kia, các ông lấy ý hướng nào mà cho Nhà-nước vay ? Tôi đoán chắc rằng : các ông chẳng phảiham tư-lợi, bởi vì một trăm đồng bạc cho Nhà-nước vay, mỗi năm sanh có bốn năm đồng bạc lời mà thôi ; còn cũng có mỗi trăm đồng bạc đó nếu các ông để cho vay trong nước mình thời còn được 12 đồng lời một năm, ấy là lời theo luật định mà còn phải trội bằng hai.

Như có tư-lợi, là tư-lợi cho dân nước Pháp, vì trong nước người, luật định một trăm đồng bạc vốn, không được ăn quá năm đồng lời.

Ý hướng của các ông tôi trông là giúp Nhà-nước Pháp cho được bền bình thắng trận, vì các ông sợ để Đức-quốc thắng Pháp-quốc rồi, thời toàn-cầu phải bị Đức-quốc yêm chế mà lại quốc-dân ta chẳng khỏi thay chủ đổi thầy nữa.

Ý hướng của các ông như vậy, thật là cao, thật là trọng, rất đáng khen, rất đáng phục.

Nhơn cũng nhờ tiền bạc của các ông giúp nước đó, cho nên dân Pháp mới biết có cõi Đông-pháp nầy ; Chánh-phủ mới rõ lòng trung hậu của quốc-dân ta, ngày nay chúng ta mới được tọa hưởng ân-đức ít nhiều.

Đó là cuộc quốc-trái để ngăn một sự hại lớn, đó là chủ ý của mấy ông phong trái trong mấy kỳ xưa.

Còn đây là cuộc quốc-trái để làm chi ?

Như tôi đã nói trước kia, cuộc quốc-trái nầy để mà sanh một mối lợi to. Mối lợi ấy là làm đường xe-lửa từ Đông-hà ra Vinh — Các ông có lẽ cũng biết, Nhà-nước muốn làm một đường xe-lửa từ Saigon ra Huế rồi thẳng ra cho tới Hanoi, hầu cho tiện nước lợi dân.

Nhà-nước đã khởi công hơn trúc 20 năm nay, mà làm rồi được có ba chặng là : 1° chặng Saigon-Khánh-hòa, 2° chặng Huế-Đông-hà và 3° chặng Vinh-Hanoi ; kể đám giặc giã-mang dầy động làm cho Nhà-nước phải đình công việc lại mà cự dương với quân tàn bạo. Nay việc giặc-giã đã yên rồi, Nhà-nước tính làm cho giáp hai chặng giữa là chặng Khánh-hòa ra Huế và chặng Đông-hà ra Vinh, song rủi vì tiền công-nho chẳng đủ làm, nên Nhà-nước mới mở cuộc quốc-trái nầy cho đủ số bạc mà làm việc ấy cho rồi. Lợi ưng Nhà-nước định vay cho đủ số bạc mà làm một lần cho xong hai chặng, nhưng sợ e quốc-dân ta thiếu sức, nên định vay có 6.130.000 $ mà thôi đặng làm nhón chặng Đông-hà ra Vinh.

Ấy vậy thời, nếu trong kỳ quốc-trái nầy mà chúng ta tỏ cho Nhà-nước thấy chúng ta có đủ sức, nghĩa là chúng ta rằng phóng-trái cho đủ số Nhà-nước định đó, thời có lo chi không nhờ kỳ quốc-trái khác mà chúng ta sẽ được đi xe-lửa từ Saigon thẳng tới Hà-thành chúng ta sẽ thấy các dư-luận trước đó và bàn thêm cái ý-kiến rất trình-trọng đối với đồng-bào Bắc-Nam, được cùng nhau kể ít người nhiều, mưu nên cơ-đồ vững-chắc trong nước.

I

Cuộc kinh-tế sau nầy,
Nhờ đường xe lửa đây.
Hỡi đồng-bào Nam-Bắc,
Một người sớm một tay.

II

Muốn lợi quốc dân nhà,
Đừng cho nhau cách xa.
Nước có đường xe lửa,
Như gấm lại thêm hoa.

III

Trung-Nam-Bắc thiệt xa,
Nhưng cùng con một nhà.
Kíp chung cùng nghĩa-vụ,
Kinh-tế mở lần ra.

IV

Muốn cho vẹn cả hai,
Có nghĩa lại có lời.
Đam tiền mua quốc-trái,
Đừng để tiếng lỏi thỏi.

V

Biết sợ khách Trung-hoa,
Tóm hết nguồn lợi ta.
Ra tiền làm xe lửa,
Bắc-Nam hiệp một nhà.

Dân ta nay, ai cũng mong tiến-thủ ngoài thương-trường, vậy bản báo đồng-nhân chúng tôi xin tỏ mấy lời tâm sự về cuộc quốc-trái nầy xin đặng-bang ta hãy cùng chúng tôi một niềm chủ-trọng mà hoan-nghinh những dư-luận đích-đáng của các nhà kiến-thức đãi với quê-hương ta trước đó, làm cho cuộc quốc-trái mau thành-tựu, thì nước nhà hạnh-thậm, quốc-dân hạnh-thậm.

T. T.

Tòng-luận các dư-luận

CỦA CÁC NHÀ KIẾN THỨC ĐỐI VỚI CUỘC QUỐC-TRÁI

Từ ngày khởi cuộc quốc-trái đến nay, nghe ra trong từ-dân ta đâu đâu cũng đều nghị-luận mà nhứt là các báo Tây-Nam lại càng cổ-động lấy làm ân-cần lắm.

Cứ chánh-lý trong các dư-luận mà luận, thì đã thấy thấu tình-hình dân ta rất sẵn lòng hoan-nghinh cuộc quốc-trái nầy, đã biết cuộc quốc-trái nầy là ta cậy tay Nhà-nước đắp nên đường tân-bộ, vừa kinh-tế lợi-tài, vừa canh-nông kỹ-nghệ, mà của-gấu là quốc-dân Nam-Bắc có thể nhờn đường xe lửa nầy mà kết-cấu cái quan-niệm chung.

Rồi đây con Lạc cháu Hồng, có thể trong-ý tương-ỷ, mở mang công cuộc sau nầy. Thôi, cái cơ-hội đáng mừng thay !

Lục-Tỉnh Tân-văn *đối với cuộc quốc-trái lại là một vấn-đề rất trân-trọng rất thiết-yếu vô-cùng : từ ngày khởi cuộc quốc-trái đến nay, thường đam các ý-kiến bàn-bạc lên trên tờ báo, để quốc-dân khỏi mất công sưu nghĩ, mà đã đạt được cái mục-đích lợi nhứt của đường xe lửa.*

Lại còn nhiều nhà kiến-thức, như quan Thống-đốc Nam-kỳ Maurice Cognacq, quan lớn Diệp-văn-Cương, ông Hội-đồng thượng-nghị Lê-văn-Trung, ông Hội-đồng mật-nghị Lương-khắc-Ninh, ông Hội-đồng quản-hạt Trương-văn-Bền, nhà Đại-thương Saigon Nguyễn-văn-Của, cùng các bực kiến-thức nhiệt-thành đối với cuộc quốc-trái, tỏ bày nhiều ý-kiến rất đích-đáng : tưởng quốc dân ta chẳng cần phải bàn-bạc nghị-ngờ gì nữa.

Nay đã hầu đến ngày 5 Mars là ngày khởi đầu mở cuộc quốc-trái, vậy đồng-nhân chúng tôi, xin tổng-luận

Đường là mối lợi to

(THỰC LUẬN)

(Tiếp theo)

Trước khi tiếp luận về việc đường xứ mình, tôi xin đem các xứ thuộc địa của Pháp quốc mà họ làm đường ra mà chỉ cho đồng-bang thấy, đặng cho đồng-bang mình xem lấy đầy hầu bắt chước, thế mới còn mong công-nghệ làm đường ở xứ ta có ngày kia hưng khởi được.

Nếu nói việc làm đường thì tôi tưởng chẳng cần nhắc lại là thứ đường làm bằng mía, lúc nầy phát đạt hơn thứ đường làm bằng củ betterave, cũng là thứ mía ở xứ Nam-kỳ mình lại làm lợi đường hơn mía ở Java cũng các xứ khác.

Bà, tôi xin nhắc sơ lại hồi năm 1918, hội «*Union coloniale françaises* (Thuộc địa Langsa hiệp nhứt) có trình một bổn ước cho hội canh-nông thuộc địa (congrès d'agriculture coloniale) trong đó chỉ cách làm đường tại Madagascar cũng là thuộc-địa Pháp. Tôi muốn đem việc nầy ra mà chỉ cho chư-tôn biết là vì trong đó có một điều cần yếu thứ nhứt, là người ta bảo Nhà-nước phải khảo-cứu vấn-đề trồng-mía và lập lò đường trong cái thuộc-địa, đặng lo khoáng-trương công-nghệ ấy hầu đam ra xứ ngoài mà bán (Extension de la production en vue d'un commerce d'exportation) thế thì hợp với chỗ sở-liệu của chúng ta.

Ấy vậy, việc lo liệu của các đường cao-minh thức-giả lúc ấy cũng có khác nào chỗ sở-liệu của chúng ta hôm nay, là ta muốn thế nào các nhà lò đường Annam ở Nam-kỳ ta đây phải tĩnh ngộ lại, mà coi cái lợi về đường chẳng phải ở quanh-quẩn ở một xứ mình ra vô mà thôi. Các nhà công-nghệ ấy nên đam các khoảnh đất bỏ hoang-vu mà trồng hết những mía, và phải hùn-hạp lại lập năm mười cái nhà lò đường chạy bằng máy như của ông *Mathieu*, đặng làm thứ đường trắng cho tốt cho ngon, hầu chở ra xứ ngoài mà bán. Kia như các thuộc-địa Martinique, Guadeloupe và Réunion mà người ta còn để lời riêng trách sao, trông rộng có một thứ lúa, không lưu ý về các môn trồng-tỉa khác, đặng mà lợi dụng.

Như ở nước người, họ lo lớp thì đất-cát, lớp nhơn-công, lớp tư-bổn, lớp sút-vật, lớp máy-móc, lớp chở chuyên v. v.

Chi như ở xứ ta, nếu thử toàn lại, thì nhơn-công không thiếu, đất-cát bỏ hoang còn nhiều, tư-bổn tưởng cũng dư, sút-vật, như trâu bò, thì quyên-thiếu, máy-móc nếu gởi sang Tây mà mua, trong một hai tháng thì thấy có, còn chở chuyên thì trăm bề thuận-tiện.

Ở xứ người ta, nếu vì với xứ mình, thì người ta dầu trồng mía cho nhiều, làm ra đường cho nhiều, thì tồn-phí rất nhiều hơn mình, thế mà người thấy lợi, người ta còn không bỏ. Ở xứ người ta, trong mỗi mẫu trồng mía được 80 ngàn ki-lô, 100 ngàn ki-lô, còn như ở Réunion thì tính theo bực trung chừng, 68 ngàn ki-lô, ấy là nói về thứ mía lần đầu, còn mía giảm lại rồi mọc lên, cắt lần thứ nhì, thì chừng 50 ngàn ki-lô, còn lần thứ ba, thì chừng 35 ngàn.

Còn ở Guadeloupe thì thứ mía cắt lần đầu trong 1 mẫu, được chừng 60 ngàn, 62 ngàn ki-lô ; cắt lần thứ nhì thì từ 30 tới 35 ngàn ki-lo, còn cắt lần thứ ba thì chừng 25 ngàn.

Ở Martinique thì cũng mía mai như ở Guadeloupe.

Theo tờ phúc ở phòng Thương-mãi ở Réunion thì hồi năm 1912.

Các nhà trồng nhiều	Mẫu 21.650	Mía trồng 1.556.000	Trái được mỗi mẫu ra ki-lô 69.316
Các nhà trồng ít	8.500	180.850	18.800

Việc trồng mía chẳng khác nào các thứ trồng-trắc kia vậy, có mùa trúng, có mùa thất, nhưng mà người ta không bỏ thấy mấy mùa thất mà nguội lòng, thế cũng như nghề làm ruộng xứ mình vậy.

Nên tôi ước ao làm thế nào mà đồng-bang ta phải nghiên cứu nghề làm đường xứ mình lại, đặng chỗ bán ra xứ ngoài mà thủ lợi. Đến ngày nào mà ta thấy mấy nhà trồng mía, xứ ta trong mỗi người được, thôi lấy số ít mà luận, mỗi người chừng mười ngàn mẫu mía, thì chừng ấy, mới có thể trông-mong tranh quyền đoạt lợi với người chớ. Chỉ như năm nầy qua tháng nọ, đồng-bang ta cứ trồng 5, 3 mẫu mía, còn lò đường cứ đóng ba cái trâu kéo, thì thà đừng..., thì hơn.

Muốn hưng-khởi công-nghệ làm đường của mình, thì vậy trước hết phải hiệp hùn tư-bổn lại, rồi coi theo gương ông Mathieu đó mà làm.

(Sau sẽ tiếp theo). *Trần-văn-Chôm.*

Vô-tuyến điện

Thích-khách

Tại thành Delhi (Ấn-độ) đêm loan bắn súng lục-liên vào xe hơi của các quan hầu đức hoàng xứ Galles (Đông-cung thái-tử Anh).

Landru bị xử trảm

Phạm-nhơn Landru bị chém tại thành Versailles. Cuộc trảm nầy không đều chi trở-ngại.

Tin Bordeaux ngày 26 février 1922,

Ông Youssouf Kemal Bey đã giá tọ thành Constantinople. Cô ông Hamid Bey, phó nghị-trưởng hội Croissant rouge (hình mặt trăng khuyết màu đỏ) và nhiều viên nghị-sự và chuyên-môn theo hầu. Theo cô nầy sẽ sang thành Ba-ri.

Quan Nguyên-soái Gouraud diễn-thuyết

Nhơn dịp lễ kỷ-niệm ngày sanh-nhựt ông Hen-ních-tôn, ông Nguyên-soái Gouraud có diễn-thuyết hôn-chiến thế hầu tại hội-quán French American Welfare. Ông nhắc lòng cao-đảm của quan binh Hué-kỳ hết lòng vậy-vùng mà cứu nước nhà cho khỏi cơn tôi-nguy.

Đồng-bang ta nên mua vé quốc-trái nầy, bằng bạc đồng, chẳng phải như mấy lần trước, bằng số quan ; nên sợ giá-bạc trời sụt rồi lỗ-lã đã vậy mà lại còn có thể trúng số bạc nhiều hơn thập bội, còn lỉ, lắm cũng được một trăm đồng bạc. Lợi lắm ! Ích lắm ! Nên mua vé quốc-trái ấy lắm ! ! Thử nghĩ lại mà coi !

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

HỠI NGƯỜI ANNAM

Chớ nên lợn thuốc của Ngoại-quốc với thuốc **Xứ Algérie** là Thuộc-địa Langsa. Hễ bịt lựa thuốc rồi và thuốc trái đất ở xứ Algérie mà hút, thì tức là dùng đồ thổ sãng Algérie quả thiệt là đồ thổ sãng Đại-pháp và chẳng có thứ thuốc nào ngon bằng. Hãy nên hút thuốc hiệu **Trái Đất**

Abdul Hady Khan

Ông Abdul Hady Khan là sứ-thần xứ Afganistan bên Anh-quốc sẽ kinh-qua thành Ba-ri. Ông sẽ ở đó ít ngày rồi mới đi..

Hai quan Thâu-trưởng

Hôm thứ bảy ông Poincaré và ông Lloyd George thương-thuyết tại thành Boulogne-sur-mer. Chiều lại ông Poincaré mới trở về thành Paris lối 9 giờ. Việc bàn-nghị thế nào thì giếu kín cho đến, nơi hội cũng không ai biết trước đặng.

Tin Huế-kỳ

Sau khi sự rủi chiếc tàu bay trải khỏi Roma phát cháy, ông Passerand là sứ-thần Pháp ở Huế-kỳ tỏ lòng Pháp-quốc chia buồn cùng Huế-kỳ.

Bình Nhựt

Quan Binh-bộ thượng-thơ Nhựt-bổn định giảm binh-số, bớt đi 65.000 người. Thế thì đạo binh của Nhựt lúc binh-thường có 200.000 người.

Đông-Pháp Thời-sự

Nam kỳ

SAIGON

TẠI NHÀ HÁT TÂY SAIGON, ngày 11 Mars, 9 giờ tối bạn hát Cải-lương của Thầy Năm Tô ở tại Mytho, sẽ hát đặng cổ-động quốc-trái Đông-pháp.

Chư tôn nên nhớ ngày ấy đến mà xem kẻo uổng.

Sẽ hát tuồng « TIÊN NGHIA HẬU LỢI » hay lắm !!

Một người khôn ngoan

Tên A... B... gai nhà máy xay lúa Cholon mới bị giải Tòa cang vì tội dâm-ecou châu nó là M... F... Rs. mới 5 tuổi. Hồi tên ấy chịu có mà khi người ta nói với nó rằng nó phạm luật hình, thiếu thì 331, khoản thứ 2, thì nó nói nó không đi tội nó nặng lắm vậy.

Đoạt 987 lít rượu

Trần-văn-H... 33 tuổi, tại công ghe chài số 572 đậu tại Bình-tây (Cholon) đã bị giải Tòa cang vì tội đoạt 987 lít rượu Annam giá 213.299 của Trương-Minh là người lãnh chở hàng, ở đường Pellerin số 20.

Trộm cắp

1st Phạm-văn-Nam nghề nấu-ăn, ở đường Commandant Reynal, cỡ rằng ai không biết trộm của y một cái trắp dựng quần áo giá 74 đồng.

2st Hannah Jacques coi kho hãng Lamorte, ở đường Lagrandière, 165, thưa một tên là một trộm đã y-một cái xe máy hiệu « Premier » giá 50 đồng.

3st Ba M.... chế tên xe-kéo đường de Reims, số 5 và 7, thưa tên cập rằng Ng.-văn-Ngọc kêu Võ-văn-Lang, 37 tuổi, ở Xóm-gà (Giadinh) vì đoạt 129 đồng bạc. Ngọc đã bị bắt rồi.

Đánh lộn tại Thanh-mỹ-an

Ng.-văn-Lắk, 28 tuổi, nghề chạy hình ở Thanh-mỹ-an (Gadinh) cỡ vào đơn thưa nên đã mở đường tra vấn về vụ, người ta đánh va cỡ thương tích.

Tên Ng.-văn-Ngại, 19 tuổi, và Ng.-văn-Tới, 19 tuổi, thợ sơn điền khi, ở Thanh-mỹ-an, là bị đánh đến bị bắt tra hỏi rồi giải Tòa.

CHOLON

Xe kéo

1st Lâm-thị-Thanh, 40 tuổi, chủ xe kéo ở đường Thuận-kiều, thưa tên xe-phu Ng.-văn-Nay, 27 tuổi, (trốn) vì đoạt một tấm phủ xe giá 7 đồng.

2st Lương-văn-Niên, 20 tuổi, kéo xe kéo, bị tập nẫu vì tội đoạt đồ phụ tùng xe kéo giá 16 đồng của chủ nó là Trần-phải-Phu, 23 tuổi, ở đường Thuận-kiều số 64.

Trung-kỳ

HUẾ

Hai lượt cướp một thành hôn

Ở làng N. H. cách kinh-thành chừng vài kilomètres, có một ông hưu-quan kia kết nghĩa-giao cùng một ông hưởng chức đề kiểm lấy cô dâu hiền mà ông hưởng chức ng cũng mong kiếm nhà đại-lộc danh gia để chôn lấy chàng rể thảo. — Khi lục lễ đã thành nước dâu về nhà làm lễ hải-yến tứ-đường công-cô rồi làm lễ hiệp-cẩn.

Nay nói đến lễ hiệp-cẩn thời cái kết quả cho lễ ấy là thế nào thì trường-độc giả cũng đã trường tỉ. Vậy chỉ nhắc lại một điều rằng sự trọng chữ trinh của nước ta thật là có cái giá trị đặt biệt cho nên cái kế bắt quả bách-niên giai-lão về sau thời đeo tăng-phu lấy chữ trinh làm đầu ; theo lẽ ấy thời sau khi lễ hiệp cẩn xong, chàng rể nhà trai đã vì nghiệm được rằng người dâu ấy bất trinh nên nhà trai toan bề lập mưu mà lấy lại những lễ vật sính hôn. Người dâu tuổi mới cập kê xưa nay vốn con nhà tử tế đã biết đâu những lẽ ngoại ta mưu làm nhục mình ; nhưng thấy nhà chồng làm làm cách trái lẽ nên rõ ý thi-phi mới quyết hẳn một bề bất-minh thụ-nhục và đã diện bạch rõ ràng cho công-cô và họ hàng nghe và đoan quyết lấy thân mà đền bồi với chữ trinh bạch. Khi ấy cả hai nhà mới rõ được rằng chàng rể tuy trung-học Chasseloup-Laubat vì lời nghị ngày 2 février 1922.

Lương cũng các tiền phụ khác thì về khoản đạ hạt tỉnh Thudaumot chịu.

Vì lời nghị quan Nguyên-soái Nam-kỳ, ngày 22 février 1922.

Những lính hạn bổ sở Tuần-cảnh thành-thị kể tên theo đây là.

Lê-văn-Nho (Saigon)
Lâm-văn-Ty (Cholon)
Phạm-văn-Khoa (Trương)

Đều bị mất chức vì chiếu theo điều số 7, khoản thứ 2 của lời nghị ngày 9 mars 1918.

Vì lời nghị quan Nguyên-soái Nam-kỳ, ngày 22 février 1922 :

Thầy Nguyễn-văn-Hưng, điền-dưỡng thì sai hàng ba đang giúp việc tại nhà-thương thị Saigon, nay giao cho quan Chủ-tỉnh Bạchiêu.

Trường đua xe máy

Chúa-nhựt 5 Mars 1922
CHÍN GIỜ TỐI
Đại cuộc thảo luyện
Đặng tùy tiện phụ lịch

CUỘC QUỐC-TRÁI

Có quan Thống-đốc Nam-kỳ chứng kiến
THẮP ĐÈN KHẮP TRƯỜNG THAO-LUYỆN

Các đồ đua lớn

Xe máy đạp và xe máy hơi
HAI PHIẾU-TRÁI 50 $

Số bắt thăm nơi các vị khán quan trúng được thì lấy

Có bán rượu — có Nhạt bình
GIÁ CHỖ NGỒI :
Phòng riêng..... 2 00
Giảng..... 1 $ 00—0 $ 80—0 $ 20

Công thái giá năm mươi đồng.

Một mình không sắm tàu cả chung với người.

May ra đến vận gặp thời,
Trúng số một vạn ta thời chia nhau.

Những nhà thầu khoản, kỳ-nghệ sẽ có lợi vào việc làm đường xe-lửa Vĩnh-Đông-hà hãy nên mua phiếu quốc trái.

Quan Quesnel về nghỉ bên Pháp-quốc

Hôm kia quan Thống-đốc *Cognacq* có bày một tiệc tiễn hành quan *Quesnel*, được phép về nghỉ an bên Pháp-quốc.

Chiều tối nay quan *Quesnel* khởi hành.

Bổn-quán chúc cho ngài thuận buồm xuôi gió về đến cố-hương và cầu xin cho ngài kịp trở lại Đông-pháp.

Qui danh các vị mua phiếu trái phiếu trước

Ông Lương-khắc-Ninh mua rồi 40 phiếu-trái 2000 $ 00. Tuy ngài chưa lãnh phiếu-trái ấy, chớ số bạc đã đóng tại kho bạc rồi.

Vậy có ông nào nữa ? ! ? !

T. V. C.

Cùng bạn đồng chí

Xin các bạn đồng chí của *Nguyễn-tử-Thức, Lê-hoàng-Mưu, Trần-văn-Chiêm*, nếu ai chưa đọc, hãi « *Kỳ-giữ cùng bạn đồng chí* » trong Lục-tỉnh Tân-văn số 1061.

Xin đọc lại cho kỹ, vì chúng tôi chưa gởi thư riêng cho mỗi vị được, miếng là các bạn biết việc lịch-sự chúng mà chớ bỏ qua. ấy là ân thâm nghĩa dày đó.

Tên các bạn đồng chí chịu hùn mua phiếu-trái

1. Lê-thông-Vĩnh, chef de Canton Hưng-nhơn (Mytho) . . . . 20 đồng
2. Đỗ-như-Tông clerc Vinhlong. 20 đồng
3. M. Huỳnh-văn-Vui, Maison Vincent Saigon. . . . . 10 đồng
4. M. Luân-Liên Patron de la Forge Rue Boresse Saigon. . 10 đồng
5. M. Pierre Hoàng-đình-Liêm, Secrétaire de M. F. Juvet Exploitation forestière. Indochinoise Saigon . . . . . 20 đồng
6. M. Nguyễn-tấn-Tài, M. Juvet, Khanhhoi. . . . . 20 đồng
7. M. Trần-lan-Kinh, propriétaire village An-thạnh, Minh-tri Bentre. . . . . 30 đồng
8. M. Đỗ-văn-Đệ, village Binhphan (Mytho) . . . . . 20 đồng
9. M. Trần-đình-Kiên, số 105 rue Legrand de la Liraye Saigon. . . . . 20 đồng
10. M. Châu-Siêm rue Chaigneau 14 . . . . . 10 đồng
11. M. Lê-văn-Lễ *Etudeur Me Fresgourg 89 Rue Pellerin* . . 20 đồng
12. M. Nguyễn-văn-Chức, *Boulevard Paul-Bert* . . . . . 20 đồng
13. M. Nguyễn-văn-Nam, *42, Rue Faucault — Dakao*. . . . . 30 đồng
14. Nguyễn-thị-Dâu . . . . . 20 đồng

Khanhhoi, le 27 février 1922.

Mon cher Ami,

Xin ami lấy lòng vui mà hiến vào số hùn mua phiếu-trái chơi mon *frère* một phần bòn (10 $ 00) ; tên là Nguyễn-văn-Chẩn ouvrier Mme Juvet-Khanhhoi, chừng nào đóng bạc moi sẽ đóng luôn.

Amitiés,
Nguyễn-tấn-Tài,
Mme Juvet-Khanhhoi.

Công-văn

Vì lời nghị quan Nguyên-soái Nam-kỳ, ngày 22 février 1922.

Tên Nguyễn-văn-Loi, Planton hậu bổ của sở Chánh-trị Nam-kỳ sai giúp việc nơi sở Khám-đạt và Hoa-đồ, nay bị cách chức và tội bị làm, kể từ ngày 1er janvier 1922 là ngày nó rủ khỏi sở.

Tên Lê-văn-Mai kêu Bay được làm Planton sở Chánh-trị Nam-kỳ và bổ đi tùng quyền cho chủ sở Khám-đạt và Hoa-đồ thế cho tên Nguyễn-văn-Loi bị cách.

* * *

Vì lời nghị quan Nguyên-soái Nam-kỳ, ngày 22 février 1922.

Thầy Nguyễn-văn-Cương, thầy giáo hàng bậy đang dạy nơi trường sơ-học Phu-lâm (Cholon) nay giao cho quan Tham-biện chủ tỉnh Thudaumot, dặng đủ số, thế cho thầy giáo Ha-văn-Tai đổi đi giúp việc tại trường trung-học Chasseloup-Laubat vì lời nghị ngày 2 février 1922.

Lương cũng các tiền phụ khác thì về khoản đạ hạt tỉnh Thudaumot chịu.

Vì lời nghị quan Nguyên-soái Nam-kỳ, ngày 22 février 1922.

Những lính hạn bổ sở Tuần-cảnh thành-thị kể tên theo đây là.

Lê-văn-Nho (Saigon)
Lâm-văn-Ty (Cholon)
Phạm-văn-Khoa (Trương)

Đều bị mất chức vì chiếu theo điều số 7, khoản thứ 2 của lời nghị ngày 9 mars 1918.

Vì lời nghị quan Nguyên-soái Nam-kỳ, ngày 22 février 1922 :

Thầy Nguyễn-văn-Hưng, điền-dưỡng thì sai hàng ba đang giúp việc tại nhà-thương thị Saigon, nay giao cho quan Chủ-tỉnh Bạchiêu.

Ngày 8 Mars 1922

VỀ VIỆC TÀI CHÁNH

GIÁ BẠC

Sous-mail

Nhà nước	5 60
Ngân hàng Đông-Pháp	5 60
Ngân hàng Hongkong Shanghai	5 60
Ngân hàng Chartered	5 55

GIÁ BẠC ARGENT FIN TAI LONDRES

Sterling mail

Tại Paris ngày 25 Février 1922

	Tr.à mãi	Trả hỏi
Ngân hàng Đông-Pháp	32 5/8	32 7/8
Ngân hàng Hongkong Shanghai	32 5/8	32 3/8
Ngân hàng Chartered	32 5/8	32 3/8

GIÁ BẠC LIVRES STERLING

Tại Paris ngày 25 Février 1922

Ngân hàng Đông-Pháp	49.31
Ngân hàng Hongkong Shanghai	49.31
Ngân hàng Chartered	49.31

QUỐC TRÁI CỦA ĐẠI-PHÁP

Tại Paris ngày 25 Février 1922

Va lợi 5 %.		56 [illegible]	80 75
Va lợi 5 %.	1915	76 95	Va lợi 6 %. 1920	93 75
Va lợi 4 %.	1918	84 25	Va lợi 6 %. 1920	94 00

MỄ CỐC

Giá tóa cả đến nhà máy. Chợ lớn hoa trả lại giá một trăm bì lô

Vinhlong	4 [illegible]0 à 4 30
Gò-công	4.30 à 4.45
Hải-xâu	4.30 à 4.45
Mặc-bắc	4.35 à 4.40
Nam-vang	3.95 à 4.55
Giá thường thường bọc trung	4.15 à 4.30

Giá gạo chở đến tận không tính thuế xuất cảng hoa lấy [illegible], giá một trăm kilô

Gạo Ân-châu n° 1 25 %, tấm, tb	8.50 tới 8.60
Gạo Nhựt-bổn n° 2 40	7.70 — 7.80
Gạo Java n° 3 50 %	7.30 — 7.30
Tấm	6.40 — 6.60
Cám	2.60 — 2.80

Tàu chạy đi

Chiếc *L'Azag-le-Rideau* chạy đi Marseille ngày 2 Mars 1922.

Tàu chạy tới

Chếc *Amboise* ở bến Pháp-quốc chạy qua sẽ tới Saigon ngày 28 février

Chiếc *Cordillère* ngày 6 mars

Nam-kỳ nông vụ

Chúadốc. — Sự gặc thì phần chung được trúng. Của sớm đã gặc và dạp, mọi việc đều thuận tiện. Trừ ra trong một hai làng, có ít chỗ bị hư hại về chuộc cho vì mưa sớm, chớ mọi việc đều được cho là khá.

Gócông. — Trong tỉnh đâu đâu cũng đều gặc lúa mùa rồi hết. Bây giờ đang lo dạp. Lúa năm nay được nhiều hơn năm bực trung. Giá lúa : 4 $ 10, còn gạo thì 6 $ 66 mỗi 100 kilos.

Miễn-điện nông vụ

Bán trong tháng février Rs. 390 về hạng « Large mills » mua của chủ nhà máy.

Bán trong tháng février-avril, Rs. về hạng « Large mills » mua của bọn lái.

Bột gạo. — Mua bán hằng hỏi, nhưng người Khách-trú dùng mua trả từ Rs. 95 chi Rs. 100 trong tuần tự février tới juin.

Bắn so sánh những gạo tại Rangoon bán ra từ ngày 1er tới 18 janvier :

Lúa ở Rangoon xuất cảng so sánh
từ ngày 1er janvier tới 23 décembré.

	1922	1921
Bán cho Âu-châu.....	995 tấn	14.602 tấn
Ceylan, Bombay, Calcutta		
— La Réunion etc.	9.309 tấn	
— Ấn-độ.....	1.498 tấn	41.801 tấn
— Miền dưới Australie, Java, Nhựt-bổn.....	7.000 tấn	21.255 tấn
— Huế-kỳ.....	200 tấn	
Cộng.....	9.693 tấn	86.967 tấn

ABRIQUE de CASQUE EN LIÈGE CAOUTCHOUTÉ

La Croix

MARQUE DÉPOSÉE

NHÀ LÀM NÓN BẰNG CÂY LÀ TẨM CAO-SU

DƯƠNG-VĂN-THIỆT

208 *Quai de Belgique.* — *SAIGON*

Kính trình qui vị hiểu, chúng tôi mới mở một tiệm là : nón bằng cây là (liège) tẩm cao-su. Vậy xin qui vị chiếu cố đến nghề mới là của chúng tôi dựng nên ở trong xứ mình.

Những nón của chúng tôi thì rất nhẹ, chắc chắn lắm, kiểu thiệt khéo, thông hơi nhiều, không có sâu mọt được, những đồ phụ tùng làm nón toàn là hạng tốt giá hạ hơn các nơi.

Chúng tôi có đủ đồ về nghề là : nón theo phương pháp âu-châu. Vậy chúng tôi dám chắc có thể làm đúng ý như kiểu riêng của các nhà buôn nón đặt chúng tôi làm, nhà buôn nào muốn mua cốt nón bằng cây là (liège) để về lợp lấy, chúng tôi cũng bán. Có để bán tại tiệm **ĐÀO-HUỒNG-MAI** 46-48 Rue Catinat Saigon, là một tiệm lớn chuyên ăn những đồ Mỹ nghệ của con nhà Nam

Kính trình
DƯƠNG-VĂN-THIỆT

Nếu qui vị muốn hỏi hay điều chi về việc buôn bán xin viết cho M. Jacques Thiết, 208 Quai de Belgique Saigon. Lấy là (liège) là thứ cây ở Âu-châu mọc dưới mồ và làm nón.

TẠI CHỢ-LỚN

HÁT TẠI GÓC ĐƯỜNG GIA-PHỦ VÀ ĐƯỜNG AKAS ĐI BÌNH-TÂY

CHỢ-LỚN

Bạn hát xiệt lớn HARMSTON

Có đủ thứ thứ

Chư-tôn có nhớ hồi năm 1913 và 1917 chăng ? Hãy đến mà xem nhiều cuộc tiêu khiển.

Mới hát lần đầu

Kể từ bữa 6 Mars 1922, chín giờ tối sắp sau, mỗi bữa đều có hát. Nếu chư-tôn đến xem thì sẽ cười ngất và sẽ thấy nhiều cuộc vui, và chư-tôn không hề tiếc công tiếc tiền gì đêm ấy.

Hát nhiều thứ lạ

Bổn-bạn tổng-lý vì muốn làm cho toại lòng chư vị khán quan, nên chẳng hề sợ tốn của hao công, bởi thế cái bổng-bông của bổn bạn sắm ra rất nên to rộng, dầu mưa lớn thế nào cũng không ướt.

Hãy đến coi sở thú

Có con voi nhỏ Joe... Joe... voi lớn, cọp, beo, gấu, chó rừng, khỉ và ngựa vằn.

Mỗi bữa hát đều có hát thú

Mỗi ngày từ 7 giờ sớm mai đến 6 giờ tối

Nên mua giấy trước dặng có chỗ coi, đến mua tại *Imprimerie Saigonnaise* 15, 17, 19 đường Catinat tại đây có bán luôn luôn trong lúc bạn hát xiết nầy có tại Cholon.

GIÁ CHỖ NGỒI

Phòng 6 chỗ ngồi	15 $ 00
Phòng 1 chỗ ngồi	3 00
Ghế hàng trước	2 00
Ghế hàng nhì	1 50
Ghế hàng ba	1 00
Ngồi giảng (cho người Bổn-quốc)	0 50

Con nít và những lính võ trừ ra đội được phép trả tiền phân nửa ghế hàng nhì và hàng ba.

Xe máy đạp hiệu ALCYON

đua ăn hạng nhứt

Hôm bữa khai trương Trường đua xe máy đạp tại Saigon, bên phía mấy người Langsa đua lảnh phần thưởng của quan Toàn-quyền ban thì M. Le Stunff ngồi xe máy đạp hiệu ALCYON ăn hạng nhứt.

Còn bên phía mấy người Annam đua lảnh phần thưởng khai trường thì M. Trần-văn-Thính hạng nhứt, M. Trần-văn-Chánh hạng nhì, hai vị ấy cũng ngồi xe máy đạp hiệu ALCYON.

XIN GHÉ MẮT

Ở đường Catinat Saigon mới mở ra một cái tiệm bán đủ đồ gia vị, nào các thứ rượu chát, thứ Champagne, nước suối, bánh hộp, các thứ thơm, đồ dùng theo việc nấu nướng, đồ hầng pha-ly, hằng sánh, đồ bạc, dao, nĩa, muỗn, muỗi, đủ thứ trái cây tươi bên Đại-pháp đem lại mỗi chiến tàu.

Bán sỉ, bán lẻ.

Giá rẻ hơn các nơi. Gởi đi khắp lục châu, gởi hàng, đem tiền tới nhà thơ lảnh (contre remboursement.)

Xin qui quan các ông các bà có diệp đi Saigon ghé lại tiệm tôi mà xem cộng cuộc chúng tôi buôn bán.

Epicerie Saigonnaise HỒNG-VĂN et A-PHÁT
14-15-16, rue Catinat SAIGON

廣東二天堂大藥房

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG

PHARMACIE-ASIATIQUE

38, rue de Canton — à CHOLON

Extrait du Certificat délivré par l'Institut Pasteur de Saigon le 15 Octobre 1921.

Ces préparations peuvent être considérées, toutes, comme des préparations ou substances de la Pharmacopée chinoise. Elles paraissent ne présenter aucun danger, à condition de ne pas dépasser la dose conseillée, indiquée en externe, aux indications des notices ou des étiquettes. Enfin, elles sont en bon état de conservation.

Sao lục tờ vi bằng Institut Pasteur, Saigon ngày 15 Octobre 1921 chứng rằng :

Các thứ thuốc của tiệm tôi nói trên đây đều làm bằng mấy vị thuốc bên **Trung-hoá.** Thuốc của tiệm tôi không có món chi làm hại hết, miễn là trong khi dùng thuốc hoặc uống hoặc thoa, thì phải cứ coi theo các lời dặn hay là coi theo nhãn. Nói tắt một đều là thuốc, của tiệm tôi đã làm chắng ẩu.

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG, ĐỊNH KHẨU PHỤ-QUẾ LÝ-TRUNG-HUỒN

Thuốc hườn này chuyên trị mọi phụ lão ấu, hàng trẻ bỏa hắt sanh, thủ dương hư khí nhược ; hay đau xốc bóng, trạo trực muốn mửa, lạng phủ bất điều, ăn uống không tiêu ; bịnh hậu khiến bỏ, mang-mỏng hỏa suy ; tỳ hư vị yếu, đau bụng la chảy ; ăn uống chẳng ngon ; hình thể mỏi mệt ; hơi đêm hay ho, ban ngày dàm nhiều ; hoặc ăn uống qua độ mà sanh bịnh trúng hàng hoặc ăn đồ lạnh lẻo sống sít, ngưng trệ rồi bắt mửa ; hoặc cảm hàng mà tay chơn rung rẩy ; hoặc ngươn-khí bất điều, tinh thần suy kém, v. v.... thảy đều trị được.

Phải dùng nước gừng lùi mà uống với thuốc.

Nói tóm một lời là thuốc hườn này có tài ôn trung phò dương ; hễ uống nó được thường thì ngươn-khí điều hòa, tinh-thần bội trương.

Bổn dường đã gắng công tìm kiếm các thứ dược-liệu cho thiệt tốt thiệt hay phối hiệp mà chế ra thuốc hườn này, thiệt là công hiệu như thần, bá phát bá trúng.

Chư tôn có mua thì xin phải nhìn cho kỹ cái nhãn hiệu Ông PHẬT kẻo lầm đồ giả

* *Giá mỗi hộp 2 hườn* ..... 0 $ 20 — *mỗi hộp 4 hườn* ..... 0 $ 40

Hỡi các ông chủ có XE-HƠI ! *Nếu xe hơi của các ông có bảo-hiểm mà nay đã hết hạn rồi muốn gia thêm.*

XIN CÁC NG NHỚ LẠI : Tại hãng Đông-Pháp bảo-hiểm mà bảo kiết cái xe hơi của các ông thì các ông được có lời từ 30 cho đến 35 phần trăm rẻ hơn các hãng khác. *Xe của các ông có sự gì nguy hiểm thì hãng bồi thường lập tức.* Khi vấy các ông viết vài chữ cho hay, hoặc lại nói miệng, hay là gỡ dây thép cho hay, chẳng cần làm tờ giấy gì, *hãng liền đem xe khác lại thế hành cho các ông,* khi xe các ông vì hư mà chẳng chạy đặng.

Xin hỏi hãng : **SIÉTÉ OCFRANCO-BELGE D'EXTRÊME-ORIENT** *Đường Lefèvre số 27-29 — SAIGON.*

PHẢI HÚT THUỐC IMPÉRIALES

A. COURTINAT & Cie — SAIGON

PHARMACIE PRINCIPALE

CỦA ÔNG

L. SOLIRÈNE

nhứt hạng bào-chế sư

KẾ NGHIỆP CHO ÔNG G. RENOUX

ở ngang nhà hát tây. — SAIGON

Tiệm thuốc nầy đứng bực nhứt đã lâu năm rồi và buôn bán lớn hơn các tiệm khác trong cõi Đông-Pháp nầy.

Tiệm thuốc nầy được có tiếng là nhờ chuyên bán thuốc thượng hạng, nhờ có một ông thầy bào-chế nhứt hạng, vẫn là cư-nhơn bác-vật xuất thân, đứng xem sóc việc bào-chế thuốc một cách rất kỹ lưỡng, trúng theo toa của các quan thầy thuốc ra cho người ta; lại nhờ có người Tây và người Nam thầy thầy đều tin cậy.

Tiệm thuốc nầy cứ do theo ý người bạn hàng mà bán thuốc, hoặc tuân theo toa của quan thầy thuốc mà bào-chế, chớ chẳng hề khi nào lầm sai, hay là lúc trong tiệm không có thứ thuốc người ta hỏi rồi không đem thứ thuốc khác mà đổi thế vào.

Tiệm thuốc chánh của ông L. SOLIRÈNE khuyên những bạn hàng:

Nên dùng thuốc của ông L. SOLIRÈNE là một người chủ tiệm rất ngay thẳng, chiêu hiền đãi sĩ;

Vì thuốc tịnh tân, mỗi lần thuốc bên tây gởi qua đều có thí nghiệm cho rõ tốt xấu, thiệt giả;

Vì có bạn hàng đông đảo, nên bán mau hết, không có thuốc cũ;

Vì có quan thầy bào-chế nhứt hạng, xem xét kỹ lưỡng cách bào-chế thuốc cho y theo toa của quan thầy.

VIN TONIQUE

ET

BI-NUTRITIF

DU DOCTEUR RIP

Vệ-sanh TƯỚU của Lương-y RIP chế

Thứ thuốc rượu nầy là một vị đại bổ gân cốt cùng là trừ kiện tinh thần, bất kỳ là bao nhiêu tuổi đều uống đặng cả. Những kẻ tuổi cao khí lực suy giảm, vội thấy ngày xuân đã thôn môn bế uống rượu nầy vô, thì ắt đặng cử lão thành đồng, mặt mày tươi tốt, coi trẻ, lại mặng hơn xưa.

Còn con nít liệt nhược, đờn bà mất máu, có huyết bạch, có chửa, những kẻ hao tổn tinh thần hễ uống rượu nầy vô thì mạnh mẽ lắm liệt, dẻ thịt đỏ săn, tinh thần trán kiện.

Giá mỗi ve là ba đồng bạc.

Có trử bán tại tiệm thuốc Tây ở *đường Marin số 190, Cholon.*

Dépôt PHARMACIE FRANCO-CHINOISE *190, rue de Marins CHOLON.*

Một mình hãng Denis frères đại-lý cả Đông pháp thứ hộp quẹt nầy.

Hộp quẹt nầy khắp nơi đặng phép bán lẻ mỗi xu nhỏ một hộp mà thôi.

XE MÁY

« La Semeuse »

Hiệu cũ Langsa đã bán trong Nam-kỳ có 30 năm rồi.

Bánh tròn, tay cầm lộn liên xuống được đỡ chận bánh.

Bánh sắt căng banh cây.

Giá sụt nhiều

Người chánh trử là: ông.

BERTHET CHARRIÈRE và Công-ti tại Saigon đường kinh-lấp mới bài 68.

Trần-văn-Trí

76 rue d'Alsace-Lorraine 76. Tiệm cầm đồ SAIGON

Bán sỉ và bán lẻ đủ phụ tùng xe máy và xe kéo. Bán xe máy và xe kéo. Có đóng sẵn xe kéo cho mướn cùng là xe nhà.

Người chủ tiệm nầy đã có làm lâu trong hãng người Langsa, nhứt lãnh tiệm cho nên đóng xe kheo chắc chắn và kỹ lưỡng lắm mà lại mắc giá rẻ hơn mấy tiệm khác.

Các nhà phú hộ ở nhằm chỗ không có đem điện khi mua xe nên mua đèn hiệu TITO LAMP thắp bằng dầu sáng mà dùng.

Đèn nầy tốt hơn các hiệu đèn khác.

Có trử bán sỉ tại hãng **BRILÉ PEYSSON** ở Saigon, ngang nhà hát Tây, môn bài số 6

Phụ-nữ hượt-kê đàn

(Féminisme)

Dịp đâu mạy máng lạ dường

Mới đây có dịp tốt nghĩa lợi lưỡng toàn, tưởng không nói các chị em ai cũng đều biết thừa ra, nhưng phàm việc gì có bàn tính với nhau thời nó lại càng rõ ràng mài lẹ phải mà tấm lòng khăn vo có lẽ hơn một tấn nữa, ấy là nghĩa nói về cuộc công-thủ 6 triệu đồng làm đường xe-hỏa từ Vinh vào Đông-hà đó, mấy tuần nay ngày nào cũng thấy các báo-quán cổ-động cho nhơn-dân ta biết là một điều hay nên làm lắm lắm. Chúng ta tuy không có trí thức sành sỏi bằng người mà trù hoạch nổi về đường ích-lợi có nhiều chủ-nghĩa, ảnh-hưởng sâu xa, há lại không thấy việc lợi trước mắt và nghe lời bay ho bàn-bạc mấy lâu nay do sao ? Việc trước mắt là gì ? là cái con đường hoa-xa châu-lưu trong nước tất là việc lợi cho sự buôn bán vận tải hành khách Trung, Nam, Bắc người ba kỳ vào ra. Lấy sự cần tiện mà nói cho dễ hiểu thời cứ coi như con đường từ Vinh ra Thanh ; từ Huế ra Đông-hà ; từ Tourane ra Huế thời đủ biết khi trước chưa hỏa-xa chúng ta đi lại với nhau biết bao là sớn-khê cách trở những hằng mấy mươi ngày đường, ăn gió nằm sương trải từng khổ sở, mới nằm nào nhớ ơn Bảo-hộ khai sáng, phá núi đắp cầu đặt nên con đường sắt dài đặc từ Thanh vào Vinh ; từ Đông-hà vào Tourane một phần nữa địa hạt Trung-kỳ nhờ có hai con đường nầy mà thấy ích lợi biết là bao, chỉ còn thiếu một khoảng giữa từ Đông-hà ra Bến-thủy là hoàn toàn phía bắc Trung-kỳ, cho nên lịnh trên đã ban xuống chỉ-dụ khởi công làm nối con đường ấy cho xong, nếu làm thời ích cho dân bản-xứ rất nhiều, vậy nên phải cho người bản-xứ được dự vào một phần công ích nầy không phải đem tiền bạc mà giúp không, chính là đem tiền bạc mua phiếu kết định lại đóng góp vào việc công-thái một phiếu 50 đồng, mỗi năm lại có xổ-số bốn kỳ, nếu vận đỏ về ai trúng số vạn số ngàn chắc giàu to, mà không nữa thời kỳ trong hàng 30 năm là cũng trúng được một số thành một vốn một lãi, có khác gì tiền mình đem ra mua ruộng mua đất vậy, cho vay mà không sợ mất vốn mất lãi, lại được lòng trung thành với nhà nước, buộc dây thân-ái càng đông-bảo, thế thời những nhà trí-thức văn-minh đời nầy, e họ dành hết cả cuộc nghĩa lợi nầy hết. Chỉ em ta đâu, phải nên mau mau kíp liệu đem bạc tiền ra mà mua phiếu công-thái kẻo chậm trễ lại thua người bay giờ.

Hằng ngày chị em ta cứ phàn nàn với nhau rằng : việc gì chúng mình cũng hay chịu cái tiếng thua kém mãi, thế là tại mình không có cái tên dự vào các việc nghĩa của xã-hội do, chớ ta nay xem việc mới dạy như bà Trần-thị-Thọ người Nam-kỳ quyên bạc cứu cho làng Phương-trung và họ. Khai-trí-tiến-đức, mà tiếng thơm lừng lẫy ngoài ta khen-ngợi nức nẻo, ấy đó mới gọi không phải không làm nên được cạnh-tự nghĩa-hiệp sao ?

— Phàm nhiều đơn bà nước ta nguyên sẵn có cái tính chất hay ưa làm các sự phước đức, như là làm cầu, tô-tượng, bố-thí và làm cầu, bắt dưỡng cho thiên-hạ đi, đó ma cầu cái thiện-quả về sau cho con cháu, thế thời miện nay cái cuộc công-thái làm dường hoa-xa nầy cũng có sự phúc đức to-tác lắm, nếu một ngày kia cao-thành thời Nam, Bắc một nhà, công-thương tiện-lợi, hoa-vật lưu-chuyển, nơi hơn bỏ nơi kém, chỗ cao bỏ chỗ thấp, vật giá không sợ đắng ngang, hành nhơn khỏi sợ trèo đèo vượt bể các nơi hiểm nghèo, thời phúc-đẳng-hà-sa, phúc nào mà bằng phúc ấy nữa, mà việc làm phúc nầy lại không mất tiền vốn, được cả nghĩa-lợi mà cũng không cần có từ bản giàu rộng mới làm nổi, như các bà làm chưa bỏ-thí vốn có to mới xướng nói, đây chỉ một số 50 đồng, người ít kẻ nhiều ai muốn mua mấy phiếu cũng tốt cả, mua phiếu xong lại được xổ-số ; nói đến việc xổ-số được trúng là một lẽ thường có lắm, chúng ta từng đọc báo « Lục-Tỉnh Tân-Văn » cũng còn nhớ tên bà Trần-thị-Thông vợ ông Nguyễn-khoa-Tự làm việc kho-bạc Saigon, bữa hôm tháng chạp trúng số đầu một vạn đồng vừa rồi, thời biết đỏ đen là có thời vận lắm, khi trúng cũng dễ, nhưng mà việc xổ-số nầy lại có phần hơn, không mất tiền vốn bao giờ, trúng kịp trúng chầy, cũng có một lần trúng, mua nhiều phiếu công-thái chừng nào là có phần hi-vọng chừng nấy, mà lại được thêm cái danh tiếng với xã-hội là một người dân bà có tri-thức nghĩa-hiệp nữa. Mong rằng trong nữ-giới hằng có được nhiều tay nhiệt-thành mà ra gớp mặt với đời ; để cho cuộc công thái chóng thành về-vang, mà bọn quân-tử nầy không phải là không có danh phi ở trong sổ ấy, vinh-hạnh thay ! Dịp đâu may mắng lạ dường.

Đam-phương nữ-sử (Huế).

Lời rao

Cho mấy ông thợ chụp hình, dâu thiện nghệ dâu ham chơi

Tại hãng PHOTO-STUDIO, 136-138 đường Catinat, có bán đủ thứ máy chụp hình hiệu nào cũng có ; tính theo giá bên Tây như hiệu Kodak — Richard — Gaumont — Demaria — Monobloc v. v...,

Cũng có đủ đồ phụ tùng kết thầy về nghề chụp hình về nghề vẽ cũa (Peinture) bán sỉ bán lẻ cũng được.

Có khuôn để lồng hình chạm khéo lắm, thứ nào cũng có, nhiều bề bình khắc, chạm tốt lắm.

Có chụp hình cho giấy thuế thân nữa.

Có ban kiến, giấy, đủ thứ thuốc sang bình.

Giấy Bromure 1.2 brillant contraste từ hộp 100 tờ, lớn 13 x 18 thì 5 $ 25 con hộp 500 tờ thì 22 $ 00.

Có kiến để làm bình mấy xứ nóng nực.

Tại hãng Photo-Studio 136-138 Catinat Saigon.

Nguyễn-văn Búp

(THỢ KHĂN ĐEN)

Propriétaire du Salon d'Extrême-Orient Lai-thiên

Chỗ làm khăn bông, Bombay và nhiều tàu đồ kiểu kim-thời, có kiểu cop tóc muốn kết định lại đóng như hồi trước cũng được, phải đem hình mấy ông lại mà coi cho biết đó. Còn muốn dày mỏng tùy ý muốn từ 8 tới 4 lớp thôi. Giá khăn có 3 hạng : hạng nhứt 2 đồng, hạng nhì 2 đồng rưỡi, hạng ba 3 đồng. Quí ông mua sỉ phí tốt chịu thì phải trên 2 khăn gởi contre-remboursement cũng trả liền trước tiền cho 2 mối.

Kính cáo

TRUYỆN

TÔ-HUỆ-NHI trọn bộ (1 à 3).

OÁN-HỒNG-QUẦN thứ 6 rồi).

thứ 7 còn tiếp).

Cũ hai thứ đều hay.

Muốn tiệm sách, có bán

Gởi thơ cho NGUYỄN-VĂN-QUÍ

16, rue d'Arfeuille TÂNDINH.

Sự tốt của da

Trong 5-6 phân vuông da mặt, có trên 2700 chưn lông. Mỗi chưn đều đặng bụi đờ. Giữ da cho tốt thì nhờ bợi **sàbong Cadum** mà lấy nó mỗi ngày, thứ tự nhiên loại bụi đờ ấy phải tiêu, vì bởi bợi **sàbong Cadum** nó đi thẩu trong chưn lông thuốt ra hết, thì tự nhiên da trở nên mịn và mát mẻ. Từ đây công nên khỏi sự mà dùng lần đi, **sàbong Cadum** bán có 2f,50 tiệm nào cũng có.

SAM-QUANG-HUNG

TIỆM BÁN VÀNG LÁ

ở đường Canton, số nhà 48 — CHOLON

提岸岑廣馨金舖

Bổn-hiệu chánh lập tại Hongkong đã có mười mấy năm rồi, *chuyên nghề bán vàng lá* thiên-hạ đều biết danh, bổn-hiệu muốn cho qui-khách tiện gót, nên năm 1921 lập thêm một tiệm ở tại *Cholon đường Canton số 46.* Nếu qui-khách có mua vàng lá thì hãy nhìn cho chắc cái nhãn **PHI-HỒNG** thì khỏi lầm đồ giả.

CHOLON, **SAM-QUẢNG HUNG,**

Cẩn cáo,

Kho trử đồ hoàn cầu

MAGASINS UNIVERSELS

187, Rue Catinat, SAIGON

Dầu thơm d'ORSAY	« CORONA »	HAZELINE SNOW
HIỆU	Lò hơi thắp bằng rượu alcool 12 $ 00	Crème để đồng thoa mặt
• Le cœur • 4 $ 50	Đèn thắp bằng alcool	một ve 0 $ 50
• Violettes • 5 25	(Có đồ vận tiêm đèn) 1 $ 25
• Fleur de France • 6 00	
• Camélias • 7 00	

SA-BÔNG cục nhỏ *hiệu* « BONDON » có thâm dầu và ít hao — chục 12..... 2 $ 00

Dattes Muscades	Cigares « MINERVA »	Dây đeo đồng hồ tay bằng vàng thiệt (đứa ông đứa bà đều có) 3 $ 25
Hộp 800 gr. 1 $ 50	Reina-Victoria	
Đồng hồ nhỏ « IVEA »	hộp 100 10 $ 50	SPARKLETS
Antimagnetique 11 $ 50	DYFOAM	Soda, avec 12 cartouches 3 $ 50
Thứ vuông, vàng thiệt, có dây deo tay bằng da (cho đứa ông) 12 00	Sa-bông để nhuộm một cục 0 $ 50	Syphon 6 75
Thứ tròn, vàng thiệt, có dây deo tay (cho đứa bà 12 00	chục 12 3 00	ĐỒNG HỒ CHUÔNG
Thứ bằng bạc, chạm g vàng (cho đứa ông 12 00	NAPPE trải bàn	Jaikeié 3 $ 95
Bằng Nickel uni 6 50	Đèn diên khi có pilo	Cabourg » 6 00
KREMENTZ	đề cho mấy người đi xe máy dùng (dủ bộ) 2 $ 00	LY để bàn ăn
Núc cổ bằng vàng 14 carats 0 $ 25 1 hột	Thứ bổ tuổi (dủ bộ) 1 80	di-cristal chục 12 0 $ 50
	Đèn không n° 1 (id.) 1 80	Dao cạo
	Đèn không n° 2 (id.) 2 20	DURHAM-DUPLEX
	Pire không thứ bổ tuổi 0 50	Kiểu D.M.R. 1 $ 50
	— — dề đèn n° 1 0 50	— R.L.K. có đồ phụ dề hết dao 2 $ 50
	— — dề đèn n° 2 0 70	— G.G.P. (bằng bạc) 12 00
	Khăn trải bàn	
	Vải mặn 2 mặt (1.50 x 1,50) 3 $ 50	
	GRAMINOL 1 hộp 1 $ 00	
	SUPERCAO id. 0 90	

CANOT HƠI

Hãy lập tức viết thơ thương nghị với

Để chở chuyên mau lẹ, để tuần du điên địa

Charles BARDON

Quai de la Marne, SAIGON (Khánh-hội)

MỘT CÁI KIỂU THEO LOẠI « POPULAIRE », KÊU LÀ AUTO-GLISSEUR SỐ 630

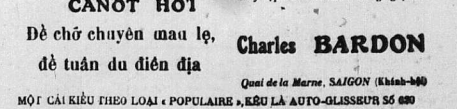

Chắc chắn dong kỳ cang giáng đen Khoái hượt lẹ làng sạch sẽ.

Rượu mạnh hiệu **DEJEAN** đá thơm mà lại ngọt làm cho những tay thạo rượu đều thảy khen ngợi

Chỉ một mình hãng **Denis frères** *có trử mà thôi*

PHARMACIE PRINCIPALE

Tiệm thuốc Tây nầy dọn dẹp theo cách Văn-minh và lớn hơn hết trong Đông-Pháp nầy, lập ra từ năm 1856

Hồi trước của ông HOLBÉ và RENOUX nay ông SOLIRÈNE nhứt hạng bào-chế sư kế nghiệp

Ở Saigon, ngang nhà hát tây. Bán đủ thứ thuốc tây, tốt thượng hạng và giá lại rẻ. Lục-châu chư quân tử có cần dùng thuốc tây xin hãy viết thơ cho tiệm thuốc nầy mà mua thì sẽ được vừa lòng.

Cuốn DƯỢC-TÁNH LƯỢC BIÊN đã xuất bản rồi, ai muốn xin, thì viết thơ cho ông L. SOLIRÈNE, ngài sẽ gởi cho không

ĐÈN LÒA đốt có măn sông, hiệu BEST WIZARD

[illegible]t tốn dầu.
không hang hao,
Sáng trắng ngọn.
Không hay nghẹt,
Dễ đốt.
RẺ

Nội Nam kỳ có một mình tiệm
TRAN - QUANG NGHIEM
94 đường Espagne Saigon
Có trữ hai hiệu đó mà thôi.

Tiệm đóng xe

Sửa xe và bán đủ đồ phụ tùng
ĐƯỜNG LURO MÔN BÀI 99 VÀ 101
ĐẤT-HỘ (SAIGON
TRẦN-VĂN-HIỆP chủ tiệm

Kính cùng Lục-châu qui khách đặng rõ: Tiệm tôi có đóng đủ kiểu xe như là: xe mui, xe hai bánh, xe kiến, xe kéo, xe bò; cũng có đóng thùng xe hơi theo kiểu kiêm thời, sơn xe thiệt khéo, làm nệm, muối xe đủ kiểu, và cũng có bán các thứ xe cũ sửa lại chắc chắn; có bán đèn xe đủ kiểu, bán xe cao-su bằng cây giá tỉ bên tây chở lại, cao-su đặt để thay trong bánh, kiến đèn tây, đồ bất kể xe độc chiếc và xe song mã bằng da tây may rất khéo và chắc, có bán yên cởi, chuông đạp hai tiếng, bình để thắp đèn khi đi theo xe. Sơn xe và sửa xe.

Cúi mời qui khách có dịp đến Đất-hộ xin ghé lại tiệm tôi một khi trước coi công cuộc của tôi làm, sau có cần dùng món chi đa thiểu mua giúp làm ngởi thì tôi rất cảm ơn ba cố.

Còn chư qui khách ở xa muốn gởi thơ hỏi thăm món chi cũng giá cả tôi sẵn lòng hầu đáp.

OẤN-HỒNG-QUẦN *THỨ SÁU* **in rồi, thứ bảy còn tiếp**

PENSIONAT

Khuong-huu-Phung.

VINHLONG.

Préparation rapide au Certificat d'Etudes primaires.

Nuôi kỹ, dạy cẩn. Thường năm thường thi đậu nhiều; nên học-trò càng ngày càng đông.

Năm rồi thiếu chỗ nên bổn-trường mới mở thêm rộng rước đặng ba mươi chỗ ngủ.

Qui-ông qui-bà muốn cho con học, xin viết thơ trước, tựu trường sẽ có chỗ sẵn.

Pension complète.

Giá tiền trường:

Lớp nhứt (thi bằng cấp sơ-học) và lớp nhì	14$00
Lớp ba, lớp tư và lớp năm	13 00
Lớp sáu (học chữ quốc-ngữ)	12 00
Demi-pension.	
Lớp nhứt, và lớp nhì	7 00
Lớp ba, lớp tư và lớp năm	6 00
Lớp sáu (học chữ quốc-ngữ)	5 00
External.	
Lớp nhứt, và lớp nhì	4 00
Lớp ba, lớp tư và lớp năm	3 00
Lớp sáu (học chữquố-ngữ)	2 00

Cách-thức trường có in sẵng từ bổn; xin viết thơ hỏi, bổn trường lập-tức gởi cho.

Ngày tựu-trường: 17 février 1922.

Lời ngỏ cùng các vị điền chủ!!! Hảng EMILE PEYSSON ở ngang nhà hát Tây, môn bài số 4, Saigon, kính tỏ cho các ông hay rằng có bán một thứ thuốc hiệu RATINOL SPÉCIAL để giết chuột ngoài ruộng MÀ THÔI

Như dùng thuốc nầy thì phải giữ cho khéo. ĐỪNG CHO CÁC LOÀI VẬT TRONG NHÀ NÓ GỌN ĐẾN VÌ THIỆT HẠI LẮM.

Văn đàn

(Partie littéraire)

Lời khuyên bạn mua Quốc-trái

Vài lời nhắn nhủ bạn đồng thinh,
Giúp nước sao cho hết dạ minh,
Quốc-trái toan mua tròn sự ngởi,
Rô lô (1) may trúng đặng thân vinh.
Nhà nghèo mới rõ lòng con thảo,
Người phải đâu đam thói bạc tình.
Làm nghĩa mà sau ta có lợi,
Hai đều lợi nghĩa xử phân minh.

Trần-xuân-Thọ.
Giồng-ông-Tố (Giadinh.)

(1) Rô lô: (Gros lot) là số độc đắc.

* * *

Túy-Vân khúc

Hoa-dàng ta viếng chiền-già, một vài bạn ngọc năm ba lá thuyền. Tách giòng quyên sóng đào lặng-lẽ, hạt móc rơi sẽ sẽ hơi xuân, buồm lan chèo quế lăng xăng. Rừng mây hoa cỏ mịt ngàn Tiêu-Tương. Khổ sông Hương trạm đường xa ngất, bờ thấp cao xanh ngắt còn cây, bao la trời bể nước mây, sắc chàm mới hớt nhuốm say một màu. Chiếc ngư phủ buông câu bải-lục tiếng địch chiều rồi khúc «Thương-Lang», gang-hồ lám thứ rảnh rang, kia bầy âu-lộ nghênh ngang bải-cồn. Giọng nỉ-non con buôn khéo hát, khúc Hải-hồ rảo rác bên sông. Khách vui ta có chanh lòng, mới, bầu thế giới, cũ, vòng giang-sơn. Nhìn góc bể trăng hừng ló mặt, nhạn liệng mù chèo chất oi tai. Xưởng ngâm ta nối một bài chung thuyền Lý-Quách chèo vài Mạch-Hàn

Thơ rằng:

Trăm hai sông núi vẫn trơ trơ.
Chiếc bá dòng tương luống hững-hờ.
Cá móng trộ say dường khuyến rượu.
Chài buông tiếng sáo giúp nên thơ.
Giang hồ cũng đội chung trời đất.
Thị tứ nào ham lợi sớm trưa.
Vượt bể cón con mỏi lặng phắc.
Thuyền đưa lì tí khách nằm ha.

Thơ rồi hứng bồi bàng lang ta, gõ mạn thuyền hả hả cười ru, cuộc đùa ước gái cung ngộ, một chèo Tây-Tử năm hồ Phạm-Ly đoái phong cảnh sơn kỳ thủy-tú, ngó xa xa lố xố non rùa, trông nam, nhớ đến mô mô. kinh chim bể bắc, cáo dùa non tây, trời Nam Việt càng ngày sáng quắc, mâm sao vặc vặc chuỗi «Quế» cõi bờ rộng mở bốn bề, ngai vàng áo dũ. xiêm phê chín tầng.

Thơ rằng:

Năm nối năm trăm cõi Việt-Nam.
Bốn dân vui vẽ thú ăn làm.
Thiệt thà lối cũ vì chưa hóa.
Khôn khéo ngày nay thấy đã ham.
Vàng có nên mười ăn bấy lửa.
Xanh kia khéo nhuộm sậm hơn chàm.
Trồng hoa ta giúp công vun quén,
Mới chác hương trời mãi mãi thơm.

Chuyện thỏ thẻ mấy lời cũ mới, giọt đồng-hồ thẻ rươi sương mai, thuyền dừng bến liễu thảnh thơi, thờ ơ con ác, đã ngời non đông. Mỏ sóng lặn «Tư-dung» cửa bể, bóng tinh-kỳ vỏ đế còn phơi. «Thánh-duyên» bia dựng công trời, chùa kề mặt phía tháp ngôi đỉnh non. Nén hương nguyện, lòng son khấn vó, chiếc lá tìm Đông độ là đây. Cửa không thong thả tháng ngày, chày kinh khoan nhặt phan mây dập dìu. Chốn Sơ địa còn nhiều cảnh lạ, trăng thường tròn hoa nở rāng-rāng, cá khe lăng kệ tưng bừng, chim hôm chấp cánh về rừng nghe kinh. Bước đàn việt dạo quanh đỉnh túy, «Tiền-san» đình, chốn nghỉ thừa lương, lượt trùm vách phấn trám chương, ngọn hoa xin chấp đôi hàng phía sau. Mảnh tà dương đã hầu gác bóng, sóng tùng khua đường tống giai châu, ngâm câu phản trao Vương-du, giang-sơn giữ với tóc râu chưa già.

Thơ rằng:

Từng mảng Hoa-dung có cảnh chùa,
Giang-sơn ai khéo vẽ nên đồ.
Trăng dầm bể trẻ, tròn đôi bóng,
Hoa nở từng non ngát bốn mùa.
Xấp vời tàn tùng che tháp nhạn,
Dịu dàng quạt gió thổi non rừa.
Một chèo nghiêng ngửa quanh trời đất,
Nhân trí là đây lọ ở mô.
Rêu đặt đường hoa ốc cuốn tròn,
Lên cao trông suốt bể con con.
Sóng nhào muôn ngựa đua trên nước,
Đá mọc trăm vol mẹp xó non.
Cõi phật nghiêm trang lòng dễ mến,
Bia thần chói lói nét chưa mòn.
Tiếng sanh Tử-Tấn còn mường tượng,
Nhớ lối năm xưa dục pả buồn.

Đi đường.

Bến liễu thuyền xuôi nửa buổi chiều,
Buồm no gặp lúc gió hiu hiu.
Lục lìa sông ngấm mùa đầu vịt,
Xanh ngắt lùm nhô bãi lưỡi méo.
Dấu ngựa buông cương đường cái thẳng.
Con thuyền nối lái khúc sông eo.
Non rùa ngoài dỏ dường nghe kệ.
Hương phất xa thơm chữa mốc meo.

Mộng-sy. Nguễn-thuyết (Huế).

HƯ HUYẾT

OAI GÂN CỐT, BẠI NHƯỢC XANH-XAO, GẦY MÒN

THÌ DÙNG LẤY THUỐC HUYẾT. DESCHIENS.

Là một thứ thuốc bổ-huyết thượng hạng, các danh-y đều công nhận.

Bổ hơn thịt sống và thuốc có chất sắt. Nhận dùng trong các Dưỡng-đường thành Paris.

Hãng chánh DESCHIENS, 9 đàng Baudry Paris và các nhà thuốc.

Dầu đánh bóng hiệu **MIROR** là một thứ tốt hơn hết trong các vật chất để dùng giữ nước sáng và mới luôn luôn cho những đồ minh đồng hoặc loại kim là đồ theo phong thổ nê trược trong xứ thường hay bị ten sét. **DÙNG THỬ ĐẾN ẮT CHỊU LIỀN.**

Bán lẻ trong các tiệm tạp-hóa và tiệm bán đồ đồng sắt tại Nam-kỳ và Trung-kỳ.

Bán sỉ: tại Hãng MARSEILLAISE D'OUTRE-MER
Một mình trữ bán
Ở đàng Ohier — SAIGON

TIỆM BÁN ĐỒ CHỤP HÌNH

HIỆU

"Photo Nadal"

Ở đường Catinal, 120

HỌA ẢNH CÁCH HUẾ-MĨ

Hình lộng quyền	
6 miếng giá	5$00
12 miếng giá	9 00
Hình Cartes postales	
12 miếng giá	4$00
Hình nhỏ	
12 miếng giá	0$80
Hình dán giấy hình: 3 miếng giá	0 50
Hình dán giấy thông hành: 3 miếng	1 50

BÁN SỈ VÀ BÁN LẺ

Những đồ phụ tùng, kiến chụp hình, giấy, và máy chụp hình,

Đồ phụ dùng vẽ bằng dầu: Các thứ màu, Viết chì màu, đồ vẽ, bố, bàn chải, chơn bàn, hộp đựng đủ đồ dùng, cây cọ giấy, màu trộn v. v.

Màu nhuộm nhứt hảo hạng nhuộm đồ thứ hàng giẻ: Vải, hàng, lụa tơ, chỉ v. v.

Hỏi giá và mục-lục,

Lời rao

Cho mấy chủ xe kéo cho mướn

Nên dùng thứ Cao su pneus C.G.M cho xe mình.

Vỏ (enveloppes) hạng nhứt, một cặp 12$50

Ruột (chambres à air) 5$80

Bán tại Hảng nấu Cao su, ở đường Douaumont Saigon.

Thời-sự Cẩm-Nang

Thấy bốn chữ «Thời-sự Cẩm-Nang» chư-tôn đã hiểu ngay là một quyển sách tối cần tối yếu để khảo-cứu việc thời vụ phải thay đổi hoài.

Đã xuất-bản năm 1922, xin gởi đến nhà in ông Nguyễn-văn-Của 157 Rue Catinat Saigon mà mua kẻo hết.

Giá một quyển ..... 2$00

HẢNG

ông P. Ribeyrolles et Cie

10, Place du Château d'eau, Saigon
số 10 gần giếng nước Saigon

Có bán máy xay lúa và đồ phụ tùng cho máy.

Thay mặt cho hảng Ông F. H. SCHULE.

Có thợ ráp máy giỏi ở tại hảng.

MÁY TỐT CHẢ... — Ai muốn sắp đặt thế nào, thì chỉ giùm không ăn tiền công.

Hảng nầy có bán thứ rượu chác đỏ và trắng hiệu VINS BERMOND DE BORDEAUX của hảng Bermond đã lập ra hơn một trăm năm.

Bán nguyên thùng. Giá rẻ và rượu lại tốt thượng hạng.

PHAI DÙNG THUỐC BỔ VÀ TRỊ ĐÀM

THIỆT HIỆU LÀ

ELIXIR TONIQUE VNTIGLAIREUX

Của ông lương-y GUILLIÉ

Từ tám mươi năm nay thuốc ELIXIR có chế đương của quan lương-y GUILLIÉ lấy làm thần hiệu trong những bịnh HƯ PHẾ, đau trong TÌ VỊ, đau nơi TRÁI TIM, ĐAU GAN, ĐAU MÌNH, KẾT VỠ DA, hoặc CHỜI NƯỚC, BỊNH KIẾT, BỊNH HO DAI, BỊNH CÚM, GHẺ CHỐC NGOÀI DA và bịnh có TRÙNG LAI TRONG BỤNG

Ấy là một thứ THUỐC XỔ rẻ tiền và rất hiệu nghiệm làm cho HUYẾT RA TINH KHIẾT Những bịnh gốc bởi ĐÀM hay là MẬT phát ra thì uống nó hay lắm.

Bất kỳ thuốc trị đàm nào mà không có đấu ký tên Paul GAGE thì chớ dùng.

LẠI CÓ MỘT THỨ

THUỐC HOÀN XỔ

[illegible]

[illegible]

CHUYỆN ARẠP

(Tiếp theo)

Cố-giả Huợt-Sang chẳng dè tiệc mãng rồi mà A-ly Bá-Bá còn bày trò chơi ấy nữa. Chàng ngồi mãng sợ có mất cơ hội mới gặp ấy đi chăng!

Tuy anh đầu đảng sợ vậy, song lại nghĩ rằng như khi nầy ra tay không đặng lại chờ khi khác, miễng còn lân mân với hai cha con A-ly Bá-Bá thì ắc còn dịp rửa hờn. Bởi vậy cho nên, dầu trong lòng không nạp cái trò hát múa ấy mặt dầu, anh đầu đảng cũng làm bộ nói như mình đồng một sở thích với chủ nhà vậy.

Khi Áp-đà-La thấy chủ mình với khách nói giứt thì tay liền nhịp trống, miệng lại hát reo; còn nàng Mục-Gian vẫn nhuần điệu múa men chẳng kém mấy tay đào lành nghề trong xứ, bước đến ra tài, làm cho ai nấy thấy xem mê, trừ có Huợt-Sang ý không đẹp mấy.

Múa một chập theo mấy điệu diệu dàn, xuất sắc nàng lại rút thanh gươm cầm ở nơi tay mà múa qua điệu khác nữa, trong điệu nầy thì nàng cử động có khi nhẹ tợ cánh hoa rơi, có khi nhanh như lằng chớp nhán, lưỡi gươm thoạt chém đến trước, thoạt vớt lại sau, chẳng khác chi rồng bay phụng múa.

Rốt lại nàng đã mệt, dừng lại, và lấy cái trống nhỏ của Áp-đà-La mà cầm bên tay trái, còn tay mặt thì xách thanh gươm, bước đến lật ngửa cái trống trước mặt A-ly Bá-Bá mà xin thưởng.

A-ly Bá-Bá bỏ vào đó một đồng vàng. Nàng lại đưa trước mặt người con của A-ly Bá-Bá. Cậu nhỏ cũng cho một đồng vàng; vậy Cố-giả Huợt-Sang thấy phiên mình hầu đến thì đã móc sẳng túi vàng rồi, và anh ta vừa thò tay mà lấy tiền, liền bị Mục-Gian thích một gươm ngay ngực chẳng nhường tay. Chàng ngả ngửa ra, và Mục-Gian chưa thâu lưỡi gươm lại thì chàng đã chết.

Cha con A-ly Bá-Bá thấy vậy cả kinh, dõng nạt lớn rằng: «Con khốn nầy làm cái gì lạ vậy, mi muốn hại cả nhà ta sao?» Mục-gian nói: «Xin chủ an lòng, tôi giết nó đặng cứu chủ đó.» Nói rồi nàng vạch áo Huợt-Sang, và chỉ ngọn đoản đao cho A-ly Bá-Bá xem mà rằng: «Coi đây nó là một tay thù với chủ mà; xin chủ thử xem mặt nó thì nhinh ra là tên lái buôn giả ngày xưa, đầu đảng bọn ăn cướp bốn mươi đứa đó. Hồi nghe chủ nói rằng nó không ăn múi, tôi đã nghi rồi.»

A-ly Bá-Bá thấy Mục-gian cứu mạng mình một lần nầy nữa thì cảm ơn nặng chẳng xiết, nên vội vả nói như vầy: «Ta đã có hứa phóng xã con rồi, mà không phải vậy đủ đáp-phỉ ơn. Từ đây ta nhận con là dâu ta chớ chẳng còn đợi chừng nào nữa.»

A-ly Bá-Bá lại day nói với con: «Ý cha muốn vậy lẽ đâu con đi cải. Cha con ta mang ơn nó rất dày. Trước mắt con thấy, thằng Huợt-Sang lập mưu đến lân mần nhà ta đặng chờ dịp mà giết cha đó, và, nếu nó giết cha rồi, nó đi dung mạng của con sao. Con kết duyên với Mục-gian đây thì tỷ như con kết duyên với một người để ủng hộ nhà ta, sau hết đời của cha, còn đời của con cũng vậy.»

Người con nghe cha nói thì vâng liền, chẳng những đặng cho thuận lòng cha, mà còn vì ý mình cũng là tin vậy.

Nói năng ắc chắt thì trong nhà xúm nhau lo chôn thây anh ăn cướp trong vường kế mà mấy thằng cường đạo trước.

Cách vài ngày chi đó, A-ly Bá-Bá lo bày yến tiệc cho Mục-gian và cậu nhỏ thành thân.

Nói về từ ngày A-ly Bá-Bá lượm thây của Cát-Sinh về đến sau, chàng chẳng hề trở vào động vì sợ chúng gặp thình thình, cứ vậy cho đến khi diệt đặng 38 thằng cường đạo ấy, kẻ vừa đầu đảng nó rồi, mà chàng còn chưa thôi cử, bởi vì chàng tưởng hai thằng kia còn sống chớ nào dè số hệ nó đã mãn tự đời nào.

Đến một năm sau, nhân không thấy chi rục rịt nữa A-ly Bá-Bá mới tin đi lên động, mà chuyến nầy đề phòng thiệt hẳng hòi. Chàng cởi ngựa đến nơi, và khi xem chẳng thấy dấu người lai vãn, chàng mới là chắc ý rằng vào đó chẳng hệ chi. Chàng xuống yên và cột ngựa, rồi bước đến trước động ma hô rằng: «Sê-Sam mở ra nào!», câu ấy chàng còn nhớ. Cửa mở, chàng đi vào, và xem qua thứ lớp ở trong động, thì chàng đoán rằng không ai lai vãn đó từ ngày Cố-giả Huợt-Sang vào thành mà dựng tiệm về sau; vả lại lúc ấy một đản 40 tên cường đạo bị tiêu diệt rồi, thì chàng đã chắc ý cho một mình mình biết cái động thần nầy và của trong ấy thuộc về một mình chàng hưởng trọn. Chàng có đem theo một cái rương, nên chàng hốt vàng dựng đầy một rương đó rồi lên ngựa chở về nhà.

Từ đó về sau hai cha con A-ly Bá-Bá giữ gìn của ấy mà làm giàu cho đến sau phụ truyền tử kế, nhà ấy nổi danh giàu nhất ở trong thành.

Trời sáng.

(Còn tiếp).

Tại hảng EMILE PEYSSON

ở Saigon, ngang nhà hát Tây, môn bài số 4, có bán đủ đồ cho đồng-bang ta dùng. Hàng hoa đã tốt mà giá lại rẻ lắm, chẳng hảng nào bì kịp Lục-châu quí-vị nào muốn mua đồ chi thì xin mời đến hảng hay là viết thơ thì sẽ được vừa lòng.

Có bán đèn TITO-LANDI, — áo sơ-mi, cà-ra-oách, nón đủ thứ, giày vớ cho người lớn và con nít, dầu thơm, đồ đi đi đường, quần áo cho con nít, đồ dùng họa hình, hộp họa hình «La nouvelle Chambre claire universelle» đồ để chơi Tennis, đá banh, thuốc giết chuột ngoài đồng Ratinol spécial. — Rượu chác đỏ và trắng bán nguyên thùng hiệu Vins Bermond de Bordeaux.

SAIGON — IMP. DE L'UNION TIRAGE 3,500 EXEMPLAIRES.

L'Administrateur Gérant: NGUYEN-VAN-CUA.

Certifié le Tirage à: 3010 ex
Saigon le 3 mars 1922